

Otteita teoksesta:

Hämeen Ympäristökeskuksen raportteja 5/2009

Ypjäjä, Ypjäjän kunnan rakennusinventointi, Teija Ahola ja Anna Koskiahde

Inventoinnin tasoksi määriteltiin ns. yleiskaavataso eli pääpaino oli rakennetuissa kokonaisuuksissa eikä yksittäisissä rakennuksissa. Näin ollen kartoituksessa keskityttiin yksityiskohtaisen rakennushistoriatiedon sijaan kohteiden nykytilan ja ympäristöllisen aseman kuvaamiseen.

Luokittelussa arvoilla tarkoitetaan kohteissa todettuja kulttuurihistoriallisia eli rakennushistoriallisia, historiallisia ja/ tai ympäristöllisiä arvoja, joiden on arvioitu olevan merkittäviä paikkakunnan historian ja eri tekijöistä syntyneen kulttuuriympäristön ominaisuutteen ilmentäjinä. Kyseessä ovat arvot, jotka voidaan rinnastaa maankäyttö- ja rakennuslain 5§ mainittuihin rakennetun ympäristön kulttuuriarvoihin, joiden vaaliminen on em. lain mukaan alueiden käytön suunnittelun yhtenä tavoitteena.

Kohteet ovat joko rakennus- (R) tai aluekohteita (A).

Luokka I

Kohde on kulttuurihistoriallisesti arvokas ja edellyttää suojelun ratkaisemista kaavalla tai lailla ennen merkittäviä muutostoimenpiteitä.

Vuoden 2008 inventointi ja aikaisemmat paikalliset, seudulliset ja/ tai valtakunnalliset selvitykset osoittavat selkeästi suojelutarpeen. Lisäselvityksiä tarvitaan, mikäli kohteisiin tai niiden ympäristöön on suunnitteilla muutoksia, joilla voi olla vaikutuksia kohteen arvoihin.

29 Vähäsuo

981404017 R I

Jokioisten kartanolla oli Palikkalassa Vähäsuo sivukartano. Viime sotien aikana tilasta muodostettiin asutustiloja Muolaan karjalaisille. Sivukartanon ajoilta on säilynyt Vähäsuo vanha päärakennus, joka on rakennettu vaihteittain ennen vuotta 1918, jolloin Vähäsuo siirtyi valtiolle. Puutarhan ympäröimä päärakennus on hyvin pitkä hirsirakennus, joka on säilynyt perinteikkäässä asussa. Pihassa on myös eri-ikäisiä maatalousrakennuksia. Vähäsuo on näkyvä osa Hyrsynkulman kulttuuri- maisemaa.

Luokka II

Kohteella on arvoja, mutta niiden merkittävyyttä ja laatua ympäristön ja perinteen kannalta on tarkasteltava yksityiskohtaisemmin alueelle suunniteltavien rakennushankkeiden tai muiden maankäyttöhankkeiden yhteydessä.

Lisäselvitystarvetta on harkittava vireille tulevan hankkeen tavoitteiden ja vaikuttavuuden pohjalta.

15 Vanhala 981402070 R II

Vanhalan rakennusryhmä sijaitsee saarekkeessa kapeiden hiekkateiden ja pienten peltolaikkujen muodostamassa tasamaastoisessa maisemassa. Tila itsenäistyi vuonna 1921 Kartanonkylän kartanosta. Uusi päärakennus valmistui viisi vuotta myöhemmin. Samalta vuosikymmeneltä on sementtitiilinavetta, joka nyt on puuvastara. Seuraava rakennusvaihe oli 1950-luvulla, jolloin asuinrakennusta laajennettiin ja pihaan rakennettiin uusia maatalousrakennuksia kuten sementtitiili- ja lautaseinäinen makasiini ja leivintuparakennus. Jälkimmäinen on noppamaista muotoa lukuun ottamatta tehty päärakennuksen perinteikästä ulkoasua mukaillen. Asuinrakennusta ja entistä leivintupaa ympäröi puutarha. Talousrakennusten muodostama rivistö reunustaa tietä. Metsän takana näkymättömissä on harmaa suurikokoinen vilja-aitta. Rakennusryhmä on yhtenäinen.

28 Nissilä 981404016 R II

Jokioisten kartanon lampuotitilana ollut Nissilä itsenäistyi 1921. Päärakennus sekä muut vanhat puurakennukset ovat vuodelta 1897. Talo on tuolloin siirretty Loimijoen rannalla sijainneesta ryhmäkylästä nykyiselle paikalleen. Rakennukset ovat kallioisella mäenkumpareella laajan peltoalueen keskellä, mistä suurehko, harjakattoinen päärakennus työntyy esille Loimijoen viljelymaisemaan, Tyhjillään olevan päärakennuksen lisäksi pihassa on heikossa kunnossa olevia aittoja ja muita rakennuksia.

30 Äijälä 981404015 R II

Palikkalan kantataloihin lukeutuva Äijälä sijaitsee Loimijoen peltoalueella kylän vanhalla tonttimaalla. Äijälä oli Jokioisten kartanon sukuoikeustilana, kunnes itsenäistyi kaupalla vuonna 1921. Rakennukset muodostavat vehreän ja suojaisan pihapiirin, josta aukeaa näkymiä Loimijokea reunustavalle peltoalueelle. Päärakennus on valmistunut 1910-luvulla. Ikkunoiden muoto muuttui 1950-luvulla ja sisäntulokuiduisti uudistui 1980-luvulla. Tilan toinen vanha hirsitalo on säilynyt perinteikkäässä asussa. Rakennus on siirretty nykyiselle paikalleen 1900-luvun alussa.

